

نیمۀ دیگر

از ضرب المثل‌های مصرعی

در ادب فارسی

www.ketab.ir
آ-س

تحقیق و گردآوری:

سید محمد نحوی

سر شناسه	: نحوی، سید محمد، ۱۳۱۳-
عنوان و نام پدید آور:	نیمه دیگر از ضرب المثل های مصرعی در ادب فارسی
	/ تحقیق و گردآوری سید محمد نحوی.
مشخصات نشر	: اصفهان: رنگینه، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ج. ۳.
شابک	: دوره 3-46-6005-622-978؛
	: ج. ۱: 0-47-6005-622-978؛
	: ج. ۲: 7-48-6005-622-978؛
	: ج. ۳: 4-49-6005-622-978؛
وضعیت فهرست نویسی:	فیبا
مندرجات	: ج. ۱. آ - س. - ج. ۲. ش - ی. - ج. ۳. حکمت ها و اندیشه ها.
موضوع	: ضرب المثل های فارسی -- شعر
موضوع	: Proverbs, Persian -- Poetry
موضوع	: شعر فارسی -- مجموعه ها
موضوع	: Persian Poetry -- Collections
موضوع	: ضرب المثل ها در ادبیات
موضوع	: Proverbs in literature
رده بندی کنگره	: PIR۳۹۹۶
رده بندی دیویی	: فا ۳۹۸/۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۴۱۷۱۱۹
وضعیت رکورد	: فیبا

www.ketab.ir

@rangineh.co

نام کتاب: نیمه دیگر از ضرب المثل های مصرعی در ادب فارسی - جلد اول

نویسنده: سید محمد نحوی

ناشر: انتشارات رنگینه

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

طرح جلد: مهندس مهرداد نحوی

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

بها دوره: ۵۰۰/۰۰۰ تومان

شابک جلد اول: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۰۵-۴۷-۰ ISBN Vol 1: 978-622-6005-47-0

شابک دوره: ۹۷۸-۶۲۲-۶۰۰۵-۴۶-۳ ISBN Vols: 978-622-6005-46-3

مرکز پخش: انتشارات رنگینه

اصفهان - خیابان مشتاق اول، خیابان آیت اله اصفهانی، مجتمع الهیه، طبقه اول

تلفن: ۳۷ ۶۶ ۳۲ - ۲۷ ۶۴ ۶۵ ۳۲ - ۲۷ ۵۴ ۶۵ ۳۲ (۰۳۱)

فهرست مجموعه:

مجلد اول (آ - س)

مجلد دوم (ش - ی)

و مجلد سوم:

حکمت‌ها و اندیشه‌ها

سخن ناشر

نیازی به شرح اهمیت و جایگاه ضرب المثلها در ادبیات فارسی و فرهنگ ایرانی و همچنین ضرورت ترویج و حفظ آن در گویش مردم این آب و خاک نیست. اما برای ذکر مختصر سابقه ثبت و ضبط مثلها به صاحب ریاض السالکین اشاره می‌شود که نوشته: «بعضی از علمای لغت، هر حکمت و پندی که صدق آن در عقل پایدار باشد را «مثل» گویند.» در این صورت «مثال» را از ریشه «مثول» گرفته که به معنای انتصاب و پایداری است. مقاله‌ای که آقای پور جوادی پیرامون «تاریخ الوزرای نجم‌الدین قمی» در «نشر دانش» نوشته‌اند اشاراتی دارند که «اصولاً توجه به امثال هر زبان و کوشش برای جمع آوری آنها، زمانی صورت می‌گیرد که آن زبان به درجاتی از کمال و تعالی خود رسیده باشد.» و باز می‌نویسند: «تحقیق در امثال و حکم فارسی و ضبط آنها، کاریست که امروزه بخصوص از دوتن از محققان، شاد روانان «احمد بهمنیار» و «علی اکبر دهخدا» می‌دانیم. این دو بزرگوار، با کلامی که هر یک مستقلاً در راه جمع آوری امثال و حکم فارسی برداشتند، خدمت بزرگی به ادب فارسی نمودند.»

قبل از اینان، در نیمه قرن یازدهم هجری، نویسنده‌ای به نام «محمد علی حبل رودی» کتابی به نام «جامع التمثیل» تألیف کرده که در آن، هزار و صد مثل و کنایه را ضبط کرده بود و... ولی امثالی که «نجم‌الدین قمی» از روی آگاهی و با حافظه‌ای اعجاب آور در کتاب خود نقل کرده است به حدیست که نمی‌توان گفت نویسنده صرفاً برای بیان معانی یا زیبا کردن نثر خود از آنها استفاده کرده است... کاری که «نجم‌الدین» در این کتاب انجام داده در حد خود، بسیار ارزنده است. او سعی کرده تا مثلها و کلمات قصار و کنایات و استعارات را با کار برد آنها ضبط کند تا معانی آنها را نیز بیان کرده باشد.

ضرب المثلها عموماً یا گفته شاعری حکیم و فرزانه است که مستقیم و بدون تغییر، در اشعار آنان راه یافته و یا از مضمون آن بهره گرفته‌اند و سخن خود را هر چه زیباتر، زینت بخشیده‌اند یا دیگران آن سخن را تضمین کرده‌اند که خود هنریست مورد قبول و طراز است زیبا بر کنار جامه شعر.